

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

A MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT** Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen. Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért minden közlés után 6 filler (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32.— | negyed oldal ... kor. 8
fél oldal 16.— | nyolcad oldal ... 4.

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

Ifjúsági könyvtárak.

«Elvész a nép, mely tudomány nélkül való.» A Szentírás eme szavainak igazsága sohasem volt annyira nyilvánvaló, mint épen napjainkban, midőn a legellentétebb eszmék harca a leghevesebben dül, midőn a modern kor legrombolóbb eszmeáramlatai összeütközésbe jöttek a mult idők kipróbált, megszentelt hagyományával. A hitetlenség, a tagadás, a hazátlanság, a legszentebb érzelmeknek kigunyolása és megvetése: ezek ama gyümölcsök, melyeket az újkor romlott szelleme létre hozott. És e romboló hatás nemcsak a nagyvárosok többé-kevésbé rossz légkörében tapasztalható; a központoktól legfelre-esebb vidéket is veszélyezteti a mételey. A «gonosz tudás» fája terebélyes ágazatával sokak elől elfedi az égre való kilátást s gyümölcsének kívánatos külseje nem árulja el a mohón utána kapkodók előtt mérges tartalmát.

E nehéz időkben, midőn annyi lelket elesábit és a bűn örvényébe taszít a hazugság és a hamis tudás, az Egyház kettőzött buzgalommal örködik gyermekei fölött. A hazugsággal szembe helyezi az igazságot, a bűn csillogása helyébe az örök szépet állítja, a vad ábrándok helyébe a megvalósítható és kipróbált jót, szóval a gonosz tudás helyébe az igaz és jó tudást.

Hevesebb támadással szemben fokozott védelemre van szükség. A veszélyeztetett lelkek megóvása végett a templom és iskola mellé oda kell állítani a nem kevésbé hathatós védelmi eszközt: a *népiskolai ifjúsági könyvtárt* is. Hogy mily áldásos hatást lehet előidézni a *jó könyvek* olvas-tatásával, ismeretes minden tanító előtt. Mindnyájunk szívében ott él még az a soha el nem mosódó benyomás, amelyet Toldi Miklós vagy Robinson Crusoe olvasása idézett elő. A jó könyv-nél hathatósabb nevelő eszköz nincs. Sokkal intenzívebb, mélyebb, tehát maradandóbb hatást lehet vele elérni, mint bármi mással. Azért ezt az eszközt föl kell használniok mindazoknak, akiknek föladata a nép üdvére közremukálni.

A lelkész és a tanító hatalmas segítő társra lel e könyvtárakban, s ez okból meg vagyunk győ-ződve, hogy szeretettel és teljes jóindulattal fog-ják fölkarolni a szervezés ügyét és nem fog akadni a kath. iskolák életében oly tényező, aki bűnös közömbösséggel, vagy rosszakarattal hátrállatná, vagy megakadályoztatná az ifjúsági könyvtár meg-alapítását.

A nagyméltóságú püspöki kar ajánlotta föl-állításukat és országszerte való szervezésüket megindította a Szent-István-Társulat, az a tár-sulat, mely minden, a kath. hitéletet, vagy iskola-ügyet érintő dologban vezérszerepet visz és kész a szent cél érdekében a legnagyobb áldozatot is meghozni. A könyvtár hivatalos könyvjegyzéke s a beszerzésre vonatkozó utasítás már szétkül-detett; ezekből kitűnik elsősorban, hogy a könyvek között nincs egyetlen sem, mely a szép, a jó, az igaz örök elveivel s az Egyház szellemével ellen-tétben állna vagy meg nem egyeznek; s másod-szor, hogy a könyvtár beszerzése anyagi szem-pontból úgyszólván épen semmi nehézséggel sem jár. Vagyonosabb iskolák, melyek a vételárat a megrendeléstől számított 3 hónapon belül kifizet-hetik, 10% kedvezményben részesülnek. Azon iskoláknak, melyek nincsenek ily kedvező hely-zetben, megengedi a Társulat, hogy a merende-lési összeget 6 éven át törleszthetik. Ekként az évente fizetendő részlet esekélyességgé törpül s ennek előteremtése nem okoz nagy fáradságot a lelkes tanítónak, kinek számtalan segélyforrás áll rendelkezésére, mint iskolai színjátékok, ünnepé-lyek jövedelme, gyűjtés, könyvhasználati díj stb. Ha az ügy iránt érzett jóindulat leleménnyel páro-sul, a cél elérhető.

A Szent-István-Társulat a könyvtárak szerve-zésében is a legnagyobb előzékenységgel jön a tényezők segítségére. Az összes kath. népiskolá-kat fölkeresi megbizottja, aki a szükséges fölvilá-gosításokat készséggel megadja s a könyvtár létrehozásában az iskolai hatóságoknak segítsé-gökre lesz.

Végezetül figyelmeztetésképen ide iktatjuk a

hercegprímás ur Ö Eminenciája által megerősített «Hírlásítás»-ból a következő részt: «Az állam által kiadott népiskolai és ifjúsági könyvtárak nemcsak nem kerülhet kath. népiskoláink hatóságára és iskolaszekrére kötelező erővel, hanem mintánokban oly irányú és szellemű könyvek is foglalhatók, melyeket népendeikünk kezébe nem adhatunk, azért az állami könyvtárak teljes mellőzésével csak a Szent-István-Társulati könyvtárakban foglalt, erkölcsi és vallási szempontból lényegesen ártalmatlan olvasmányok rendelkeznek meg kath. népiskolai és ifjúsági könyvtáraink számára».

Ismervé a kath. tanítósnak minden magasabb ügy érdekében kifejtési szokott lelkes buzgalma, erős a meggyőződésünk, hogy a kath. népiskolai ifjúsági könyvtárak megalapítása körül is teljesíteni fogja kötelességét.

A tanulók olvasási kedvének fölkeltése.

Az iskolai könyvtárak létesítése alkalmából.

Amíg a gyermek az olvasásnál a betűk összefoglalásának és egybekötve való kimondásának nehézségeivel küzdeni s ezzel mintegy rideg technikai dolgot végezni kénytelen, szó sem lehet nála olvasási kedvrol. Tehernek tekinti az olvasást és nem valami nagy örömmel várja az e célra kifizetett tanorák kezdetét. A betűzés iránti ezen közismert ellenszenvet tehát már az írvaolvasás tanításának legelső fokozatánál kell megszüntetnünk, sőt annak már fölbredését is lehetőleg megakadályoznunk.

Könnyen teheti ezt a tanító, ha már az abc-es könyv vagy a fali-olvasó-tábla legelső betűiből alakított szó kimondásánál a tanulókkal együtt-érző örömmel bocsátkozik ama bizonyos szó jelentésének párbeszédese értelmezésébe. Mert nagy gyönyörűség az iskolába még csak az imént fölvett gyermekekre nézve, ha ő már egy oly szót tud elolvasni és leírni, melynek értelmével is teljesen tisztában van; az első, iskolában talált kincsnek tűnik ez föl előtte. Hát mikor három, négyre szaporodik föl ezeknek a szavaknak a száma és mikor már egy-egy mondatocska szerkeszthető belőlük, mennyire fokozódik a kis emberek öröme s az ügy iránti érdeklődése! Édes jutalmat tekintik ebben fáradságuknak s nem kicsinyelendő ügyességét az előttük levő betűrejtvény sikeres megoldásának. Ha a tanító megragadja ezt a betűismertetéssel egyidejűleg fölkeltett érdeklődést, úgy ebben hathatós segítséget fog találni tanítványai későbbi olvasástanításánál is.

Mire az abc-es könyvek végén levő olvasmányokhoz érünk, tanítványainknak érdeklődéstől sarkallt olvasási buzgalma folytán alig van szükség arra, hogy az olvasmányok tartalmi fejtegetésénél a közfigyelmet fékentartsuk. Sokan akadnak, kik a tárgyalandó olvasmány tartalmát már ismerik és fölszólításunkra örömmel beszél-

el azt, tanuló-társaik nem kis bámulatára. Hogy pedig az előretörő, ó tanulók ebbeli dicsősége mily rendkívüli hatással van társaikra, azt a jó példa buzdító volta teszi érthetővé.

Egyik fődolognak tartom en tehát, hogy a tanuló-gyermek már az olvasástani első fokán a tudásvágy egy nemetől ösztönözve, előszeretettel vegye kezébe a könyvet, mert ez segíthet csak bennünket a másik fődologra, a készséges gyakorlással elérhető nehézség nélküli, tehát folyékony olvasásra, mely nélkül alig képzelhető olvasási kedv, vagy kedvvel olvasás.

Ilyen kezdet után a felső osztályokban fokozott mértékben kell ügyelnünk az olvasmányok tartalma iránti érdeklődés ebrentartására, mert csak ez biztosítja tanítványainkra nézve az olvasási kedv állandó fennmaradását.

Hogy már most mit tegyünk azon célból, hogy az olvasottaknak kedvező erkölcsi hatása egyesekre és az egész osztályra nézve minél erősebb és mélyebb legyen, azt a következőkben foglalom röviden össze:

Válogassuk meg először is az olvasmányokat irodalmi fajtájuk és terjedelmük szerint, elsőkül sorolva a mesészerű, rövid elbeszéléseket. Ezek kötik le, ragadják meg leginkább a gyermek figyelmét és hatnak legközvetlenebbül annak képzeletére. Mohó érdeklődéssel olvassa ezeket a tanuló-gyermek, s eközben észrevétlenül lökéletesedik olvasási készsége. A hosszabb elbeszéléseket vegyük ezután.

A magyar historia legendás alakjairól írt történetek következhetnek most, melyek gyönyörű erkölcsi tanulságai hazafias érzéssel töltik meg a kis magyarok fogékony lelkét. Szívesen olvas a gyermek a régi vitézségről és az önfeláldozó hőstettekről, kivált ha közben azzal lekesítjük őt, hogy ebben ősapáink szerepeltek.

A leíró olvasmányok kevésbé vonzó tárgyuk miatt utolsónak hagyandók és esetleg az előbbiekre közé ékelve csupán a tanító magyarázó segítsége mellett vendők föl. Kell, hogy a tanító ezen olvasmányokat is lehetőleg az érdekesség színeivel ruhazza föl, így ezek is — oktató és ismeretterjesztő célzatuk mellett — kedvvel olvasott részeivé lesznek az olvasókönyvnek.

Mikor aztán bizonyos számú olvasmányt elolvastak tanítványaink, egy előre kifizetett órát szánjunk arra, hogy azon egyenként elmondassuk azok rövid tartalmát.

Az ekként elbeszélte mese, történet vagy leírás azután egy-egy írásbeli dolgozat tárgyát képezheti. Így a gyermeknek az egyszer olvasott dolog esetleges számonkérésére is el kell hogy készüljön, üres óráiban végig gondolja, ha kell, otthon újra elolvassa és ismétellen átérzi azokat. Mindez lelki haszonnal jár.

De azért is szükséges a már egyszer elolvasottaknak felújítása, hogy lássa a tanuló, miként az olvasottaknak maga a tanító is becses tulajdonit, mert hisz ime ismétellen visszatér azokra és nyilvántartja, sőt számonkéri azokat.

Nem minden erkölcsi érték nélküli eljárás továbbá, ha néha írásba foglaljuk a vonatkozó olvasmányok címéit. Hadd lássák tanítványaink a megelégedés érzetével az egyre hosszabbodó lajstromból az olvasás eredményét, szellemi kincseik leltárát.

Végre pedig tanításunk közben többször utaljuk tanítványainkat egy-egy kapcsolatos példázat idézésére. Néhány irányító kérdés könnyen föl-eleveníti a gyermek emlékezetében a rokontörténet vagy azonos körülmények részleteit. Az események hasonló vagy ellentétes vonásainak fölfedezése örömet szerez a tanulóknak.

Ha egyszer és ily módon a tanuló az olvasás szórakoztató és érdekes oldalát megismerni tanulja s annak hasznos voltáról meggyőződik, kapva-kap azután már minden könyv után, hogy lelke fölkelteit érdeklődését, szíve vágyát kielégítse. Valósággal szomjúhozza a nyomtatott betűt és lelki szükségét érzi az olvasásnak, mely mind-nagyobb gyönyört és élvezetet nyújt neki.

És itt kezdődik azután a létesítendő iskolai könyvtárak erkölcsi hatásának alig megmérhető hordereje, nemzeti nagy hivatása.

Vajha tényleg áldásossá válnék ez az intézmény, úgyis mint az önművelés hatalmas eszköze, hazánk ifjúságára s majdani honpolgáira nézve!

Baja.

Demuth Gyula.

A magyar nyelv a nemzetiségi iskolákban.

A kultuszminiszter úrnak legújabb rendelete, melyet a magyar nyelv érdekében adott ki, ritka energiájával nem mindennapi esemény.

Nincs is azon csodálni való, ha a magyar ember nemes indulatba jön azon vakmerőségen, mellyel 37. illetőleg 26 éves törvényeinket (1868: XXXVIII. 1879: XVIII. t.-c.) a nemzetiségi iskolák fenntartói és vezetői fumigálják s nemzeti nyelvünknek nemesak a jogát vitalják el, de saját érdekükben is hivatott terjesztését elhanyagolják, megtagadják.

Micsoda perverz állapot az, ha — az 1900. évi népszámlálás adatai szerint — egy ezeréves államban az összes népességnek 40%-a, a nemzetiségeknek meg épen 83%-a nem beszél magyarul! Mi haszon lett a százazrekéből, amiket az állam, a felekezetek, a községek a magyarosításra költöttek, az izzasztó munkából, amit a nemzet apostolai a magyarosítás érdekében kifejtettek!

Bizonyosan eme tények konstatálása indította a kultuszminiszter urat az eddigieknél erélyesebb föllépésre. Noha vannak a rendeletnek egyes intézkedései, melyek határozottan eredménnyel kecsegtetnek, mindazáltal — eitekintve attól, hogy itt nem rendeletre, hanem törvényre lenne szükség — ismét csak kísért a keztyűs kéz épen ott, ahol a visszaéléseknek a kohója van: a nemzetiségi iskolák hatóságaival és főhatóságaival szemben.

Fölhívja a rendelet a tanfelügyelők figyelmét az

1879. évi XVIII. t.-c. 2. §-ának rendelkezésére, mely szerint *1882. június 30-tól csak az nyervek tanítói oklevelet, aki a magyar nyelvet oktatóképességgel bírja*; én meg emlékszem az 1893. évi 43.760. számú min. rendeletre, mely fölhatalmazta a közig. bizottságokat terminus kitűzésére, melyen túl a régebben végzett és a kitűzött határidőig magyarul meg nem tanuló tanítók a működéstől *eltávolítandók*: hogyan van az mégis, hogy a legújabb kimutatás szerint 1596 tanító nem tud magyarul!? Hogyan lehet először az, hogy olyan ifjak nyervek oklevelet, akik nem tudnak kellőleg magyarul, holott az az oklevél csak akkor érvenyes, ha az illetékes kir. tanfelügyelő is aláírja? Hogyan lehet másodszer az, hogy az 1882. előtt hivatalban lévő tanítók 1884. sőt 1893. után is megmaradtak állásukban, dacára, hogy a kitűzött terminusig nem sajátították el a magyar nyelvet? Hogy mindez hogyan lehet, fájdalom, jól tudjuk... De ha az új rendelet célt akar érni, föltétlenül szakítanunk kell a szemethunyással, okvetlenül éreztetnünk kell, hogy a magyar államnak hatalma is van: vagy-vagy, tertium non datur! Különbön csengő ére és pengő cimbalom lesz minden intézkedés s ellenségeink megint a markukba nevetnek.

Kívánatos — mondja a rendelet — hogy a nemzetiségi (nem magyar tanítvány) képezdékben a magyar nyelven kifejtendő képesítői írásbeli tételket az iskolai hatóság a kir. tanfelügyelővel együtt állapítsa meg. Én nem is képelek olyan nemzetiségi képezdét, amely e kívánságnak eleget tenne. Pedig több ilyen «kívánatos», «haszon oda» passzus van a rendeletben. Ugyan kérem mennyire emeli majd a tanfelügyelő tekintélyét, ha egy-egy tiszteletteljes megkeresésre kosarat kap, udvarias közeledésre kitessekelik!?

Újabb iskolalátogatókról tesz említést a rendelet. Nem, nem az a szükséges, hanem a *törvénynek és rendeletnek szigorú végrehajtása*, mely ha továbbra is elmarad, lehet akár mindenesetben nemzetiségi iskolának külön iskolalátogatója, ez semmit sem lendít a magyar nyelv érdekében. Mit ér, ha odaállítják az aratókat a buzatábla mellé az aratáshoz szükséges eszközök nélkül? Nohát épen ilyen sikerrel működnek azok az új iskolalátogatók is a törvény és a rendelet szigorú érvényesítése híján.

Egészen radikális a rendeletnek az a része, mely azon nemzetiségi tanítókra vonatkozik, akik nem tanítják kellő sikerrel a magyar nyelvet. Ha ugyanis az illető azért nem tanítja sikerrel, mert maga sem tudja, «a tanítás törvényes ellátására szellemi fogyatkozás miatt nem képes» címen nyugdíjazandó; ha hanyagságból vagy konokságból, megvonandó tőle az esetleges államsegély és «az állam nyelvének törvényben meghatározott alkalmazása ellen vétett» címen fegyelmi eljárás alá esik, melynek foganatosítása a *közigazgatási hatóság hatáskörébe utaltatott*.

Harmadik eset is lehet, sőt ez a leggyakorabbi, amiről a rendelet nem emlékezik meg, ha t. i. a

nemzetiségi tanító a helyi vagy bármely hatóság nyomása alatt, tetszése mellett, talán jobb meggyőződése ellenére hanyagolja el a magyar nyelv tanítását. Vajjon ez esetben miként intézkedik a rendelet az igazi bűnös sujtására? — erre nézve egyetlen betűt sem látok. Pedig végtelen igazságtalanság lenne, ha ekkor is a tanító szenvedne!

Igen értékes az a rész, mely kimondja: «ha a nemzetiségi iskolának már két tanítója mozdítottatott el a magyar nyelv vetkes elhanyagolása miatt, ez az iskola meg fog szüntettetni és helyébe állami iskolát állít a kultuszminiszter». Ez, mondom, igen értékes rendelkezés, de hát ezt a jogot nem is a rendelet, de törvény, az 1893. évi XXVI. t.-c. 15. § már 12 évvel ezelőtt megadta: ám én meg nem olvastam egyetlenegy esetet sem, ahol a törvény érvényesült volna, noha azt, hogy az érvényesülhetesnek meg volt az alapja — maga a rendelet is elismeri, mikor állítja, hogy 1340 iskolában nem tanították sikerrel a magyar nyelvet.

Igen, csak theoretikus értéke van azon ígéretnek, hogy a kormány ideiglenesen a saját költségen állami tanerőt rendel ki a nagyobb népességű és nem kellő számú tanítóval bíró nemzeti iskolába.

Azért theoretikus ezen intézkedés értéke, mert ha az az iskola jó lélekkel viseltetik nemzeti nyelvünk iránt, kevés tanítóval is tud eredményt produkálni, míg ha ellenséges érzület vezetí munkájában — ami száz eset közül 99-ben megvan — úgy pokollá teszik a kirendelt tanító napjait, aki mihamarabb szabadulni akar, pedig a kitartó munkásság a priori ki van zárva, ha a tanító nem állandó.

Különben minden jó magyar hő kívánsága, hogy kotelnyeiben esalátkozzek s a rendeletbe vetett hivatalos remény teljesüljön, ami keesegtet is, ha a miniszter úr ezen záró megjegyzése tetetült: «De ha várakozásom ellenére mégis akadna az oktatásügyi tényezők között olyan, amely minden támadó célzattól mentes intézkéseimmel szembehelyezkednék, azzal a rendelkezésemre álló törvényes eszközök egész szigorát fogom alkalmazni s nem fogom eltűnni azt, hogy a nemzeti egység, az állami tekintély csorbulást szenvedjen!»

Ugy legyen!!

Váczy István.

HIVATALOS KÖZLÉSEK.

A Kath. Tanítói Segélyalap. (Folyt.)

Elnök jelenti, hogy a megüresedett kilenc helyre összesen 68 kérvény érkezett be, amelyekről kivonatos kimutatást terjeszt a közgyűlés elé. Jegyző egyenként fölolvastván a kérvényezőket és kérésüket, valamint a kérést támogató okokat, a bizottság beható tárgyalásba boesátkozott, amelynek eredményeként az öszt. ndíjakat a következőknek ítélte oda: Sterbák Győző zolyomszentandrási (Besztercebánya egyházm.) tanító Emilia nevű leányának; Bagi Imre hevesi tanító (Eger egyházm.) Imre nevű fiának; Szuvák József sajópetri (Eperjes egyházm.) József nevű fiának; Tóth András tatabázi tanító (Kálcsa egyházm.) Róza nevű leányának; Bartosik Mihály hrabkői (Kassa egyházm.) tanító Bódog nevű fiának; Hochels

József bonácai (Nyitra egyházm.) tanító Mária nevű leányának; Krug József guszonai (Rozsnyó egyházm.) tanító Béla nevű fiának; Lang Pál nagymajthényi (Szatmár egyházm.) György nevű fiának; László János nicki (Szombathely egyházm.) József nevű fiának.

Elnök folytatólagosan jelenti, hogy az alaphól leendő segélyezés végett összesen 189 kérvény érkezett be, melyek közül 8, mintán nem a fölhívásban közöltek értelmében küldettek be, figyelembe vehető nem volt. Együttal bemutatja a folyamodók kérvényéről szerkesztett kivonatos táblázatot, amely fölűnteti a kérvényezőök családi állapotát és magában foglalja a kérést támogató adatokat. A bizottság a folyamodványokat tüzetesen átvizsgálta és elhatározta, hogy a rendelkezésre álló 3600 korona kiosztását akként eszközli, hogy 90 azaz kilencven folyamodót egyenként 40, azaz negyven korona segélyben részesít. A segélyezettek nevét közöltük. *A megszaravazott segély rendes helyegyel elűtött nyugtára Esztergomban az elnökségnek vehető föl. Mindazon segélyösszegek, amelyek folyó évi december hó 31-ig föl nem vétettek, az alap javára maradnak.* Fölszólítatnak továbbá a segélyezettek, hogy a nyugtató beküldése alkalmával a zavarok kikerülése végett, tisztán írják ki lakóhelyüket, az utolsó postát és az egyházmegyéet, amelyhez tartoznak.

Elnök befejezettnek nyilvánítván a segélyek kiosztására vonatkozó tárgyalást, fölhívja a bizottsági tagokat netáni indítványaik előterjesztésére. Szöke Sándor öszinte elismeréssel veszi tudomásul az Elnök megnyitó beszédében azon óhaj megnyilatkozását, amely szerint a segélyalap gyarapítására igen üdvös volna, ha a népiskoláinkban használt tankönyvek minden egyes példánya után jutalék fordíttatnék az alap javára. Indítványozza a bizottságnak, kéressék föl az elnök, hogy ily értelemben az összes könyvkiadó vállalatokat megkeresni sziveskedjék. Ha minden példány után csak egy fillér áldoztatnék is föl, tetemes összeggel gyarapodnék a töke. Kibővíti indítványát még azzal, kéressék föl a nagymélt. püspöki kar, hogy hívja föl a Szent-István-Társulatot oly íraki kiadására, amelyeket minden kath. népiskolában használnának és amelyek után bizonyos százalék az alap javára esnék. Szentiványi Károly az előtte szóló indítványa kapcsán ugyanazon célból indítványozza, hogy kéressék föl az elnök, forduljon a bizottság nevében mindazon biztosító társaságokhoz, amelyeknél a kath. iskolák, intézetek és templomok biztosítva vannak, hogy amint ügynökeiket, úgy a segélyalapot is részesítsék jutalékban a biztosítási díjtételekből. Dr. Walter Gyula elnök örömeinek ad kifejezést, hogy megnyitójában érintett eszméje oly szives fogadtatásban részesült és további indítványok alapjául szolgált. Készséggel vállalkozik a megbízatás teljesítésére. Igen kívánatosnak tartaná azonban, hogy úgy ezen indítványok végrehajtásának, mint esetleg más javaslatok keresztülvitelének céljából — egy szűkebb bizottság választassék. Mielőtt azonban erre nézve határozná a bizottság, még Bertalan Vince jegyzőt kéri föl hejelentett indítványának előterjesztésére. Bertalan Vince hosszabb indokolás kíséretében a következő indítványokat terjeszti a bizottság elé: «1. Elérkezettnek látván az árvaház létesítésének idejét, küldjön ki a középponti bizottság egy permanenciában működő kisebb bizottságot a kezdő lépések megtételére. 2. Készíttessen a középponti bizottság egy tervezetét, amelynek alapján az országos tápíntézet hovahamarabb fölállítható volna. 3. Hogy az évi számadások mérlemező kivonata és a középponti bizottság munkálata az előző évről külön kis füzetekben lehetőleg április havában az összes tanító köröknek megküldessenek, hogy így azok a tavaszi közgyűlések tárgyát képezzék.» Tóth Géza pártoló fölszólalása után dr. Walter Gyula elnök a maga részéről is óhajtván, hogy Bertalan Vince indítványa minél nagyobb sikerrel valósíttassék meg, kéri a bizottságot, hogy a szóban forgó szűkebb bizottság tagjait megválasztani sziveskedjék. A bizottság az árvaház és a Budapesten létesítendő internátus munkálatainak elokészítésére a következő tagokat küldi ki a bizottságba: Baksay Károly, Bertalan Vince, Bobory János, Döbrössy Alajos, Stark Gyula, Szentiványi Károly és Szöke Sándor.

EGYESÜLETI ÉLET.

Meghívó. A kézdi-orbai róm. kath. tanítóegyesület őszi rendes közgyűlését 1905. évi november hó 18-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg Kiskászonban fogja megtartani. A tárgysorozat főbb pontjai: Szentmise hallgatás 8 órakor a szentléleki templomban, innen fölvonulás testületileg a gyűlés helyére. Gyakorlati tanítást tart *Kovács József* helybeli tanító az «Orarend»-ben 9—10-ig előírt tantárgyak egyikéből. Elnöki megnyitó. A gyakorlati tanítás zártkörű méltatása. Fölolvasást tart *Bartháné Zsögön Emília* tanítónő ilyen cím alatt: «*A női kézimunka tanításának fontossága, tekintettel korunk viszonyaira*». Szavalt *Szabó Anna* tanítónő. Vitatétel, előadók: *Antal József* és *ifj. Papp István* tanítók. Ezen közgyűlésre egyesületünk pártoló és rendes tagjait, valamint a tanügy iránt érdeklődőket van szerencsém tisztelettel meghívni. Kérdésmentes, 1905. október 31. *Szabó Sándor* elnök.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Tanítók az egyetemen. Olaszországban végre egy új törvény behozta azt a reformot, hogy képesített tanítók az egyetemre járhatnak. Egy évet tölthetnek ezeken a főiskolákon, s bármilyen irányban tovább képezhetik magukat, elsősorban természetesen fősúlyt fektetve a neveléstudományra, vagy olyan tudományágakra, amelyek szóhoz jutnak a népiskolában is. Az új törvény egyben abban az irányban is intézkedik, hogy az egyetemet járt tanító előnyben részesül az igazgatói, valamint a tanfelügyelői kinevezéseknél. Ez a körülmény a fiatalabb elemeknek nyújt teret, s ezért nem tetszik az idősebb tanítóknak, akiknek már nincsen érkezésük az egyetemre beiratkozni; mert bizonyos, hogy leginkább azok a tanítók fognak a főiskolákra jelentkezni, akik éppen hogy megkapták oklevelüket, alkalmazásban még nincsenek, tehát a legalkalmasabb időben mehetnek az egyetemre, míg az alkalmazásban lévő tanítók közül ezt csak kevesen és kivételesen fogják megcselekedni, amennyiben helyükről ügyis hiába szabadulnak a nagy szünidő alatt, amikor az egyetemek szintén zárva vannak. Némileg jogosult továbbá az az aggodalom is, s ezt különösen az egyetemi tanárok osztják, hogy az egyetemre jelentkező s csak az imént képesített tanítóknál hiányos lesz az előképzettség; egyetemi előadások hallgatására tehát nem mindig lesznek alkalmasak. Ennek az aggodalomnak jogosult voltát azonban majd csak a reformnak gyakorlati végrehajtása fogná igazolni. Az idősebb olasz tanítókat újabban különben nemesak ez a reform bántja, a fölött is panaszkodnak, hogy ők, akik 20—30 év óta szolgálnak, filléreikből rakták össze azt a nyugdíjalapot, amelynek tőkéje immár meghaladja a százmillió koronát, a nyugdíjtörvény az ő hátrányukra mégis a fiatalabb tanítókat részesíti kedvezményekben, amelyeket ők hasonló szolgálati évek mellett nem élveztek. Az idősebb olasz tanítói generáció tehát mindenképen elégedetlen, s joggal tart attól, hogy a fiatalabb elemekhez kerül mindenben a vezető szerep.

IRODALOM.

Beküldetett. *A magyar gyorsírás tankönyve.* *Ferrai Soma* gyorsírási tankönyve iskolai és magánhasználatra, a Gabelsberger-Markovits rendszer szerint, tizedik kiadását érte meg. Egyenlőre a levelező rész jelent meg. Ára izléses kiállításban 1 kor. 30 fillér. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkereskedésében, Budapest, IV., Keckseméti-utca 4 szám.

VEGYESEK.

Figyelmeztetés. Tudomásunkra jutott, hogy néhány utazó, kiknek tőlünk semmiféle meghatalmazásuk nincs, úgy egyeseknél, mint kath. intézeteknél a Szent-István-Társulat megbízottjaiként jelentkeznek. A mi megbízottjaink igazolvánnyal bírnak s azt mindenütt előmutatják. Aki írásbeli megbízásunkat nem képes előmutatni, azt mellőztassanak a legerélyesebben elutasítani. Kiváló tisztelettel

a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatala.

Egy jótékony főpap halála. Kemenes Ferencnek, az elhunyt veszprémi nagyprépostnak végrendeletét a napokban bontották föl. Összes vagyonát, mely körülbelül hatszáz ezer koronára rug. tanügyi és nevelési célokra hagyta és ez összeg kezelését és fölhasználását a veszprémi székeskáptalanra bízta. Egész életén át tehát azzal a nemes szándékkal tette félre megtakarított pénzét, hogy a nemzeti nevelés ügyének a veszprémi egyházmegyében egyszerre erős lendületet adjon. Az elhunyt kiváló férfiú temetése e hó 4-én folyt le. A holttest beszentelését Horng Károly báró megyés püspök végezte.

A miniszter köszönete. A közoktatási miniszter *Mayer Béla* szatmári püspöknek, a kalocsa-főegyház-megyei Tanítók Háza javára tett 25.000 koronos adományáért és a kalocsa-főegyház-megyei szegény tanítók felségélyezésére tett 80.000 koronás alapítványáért, *Samassa József* dr. egri érseknek, aki a magyi római katolikus iskolai fölépítési költségeire 1000 koronát és *Kende Sándor* magyi földbirtokosnak, aki ugyanezen célra 1500 koronát adományozott, köszönetét nyilvánította.

Kath. iskola védelme. Venczell Antal esztergomi prelátus-kanonok a szentendrei árvaház és leánynevelő-intézetnek 2800 koronát adományozott, az intézet mellett levő telek megvételére, mely az ovodások számára játéktérül fog szolgálni.

Korai bajok a bögötei iskolával. Az Isten és Haza nélkül való oktatás első fecskéje Bögötén jelent volt meg. A magát *hazafiasnak* nevező vallásellenes sajtó sokat küzdött ezért az iskoláért, mert nem kellett a népek sem, sőt az illetékes hatóságok is féltek tőle. De végre mégis fölavatták. Most már a vasvármegyei közigazgatási bizottság foglalkozik ennek az iskolának romboló munkájával. A *bögötei szociális iskola* ügyét a vasvári járás főszolgabírájának jelentése és Bögöte község kérelme hozta a bizottság elé. A főszolgabírói jelentés szerint állítólag a bögötei iskola vezetősége révén több füzet jutott a nép közé s a főbíró ezekből a szocialista izű füzetekből tíz darabot be is mutat. Ezeknek címük a következő: Szózat a nőkhöz, kereszténység és szocializmus. — A katonai javaslatok, az ellenzék. — A klerikalizmus — Hazafiság és nemzetköziség. — A mi hőseink. — Az ifjakhoz. Mit akarunk? A csuhások. — A nép pártja? A néppárt? Szózat a népbolondítókhoz és a néphez. — A föld. — A község kérvénye pedig oda terjedt, hogy az iskola megnyitásával kapcsolatos szociális üzemekre való tekintettel a fennálló törvényes rend fölforgatására buzdítanak és vallás- és osztályelleni izgatásra alkalmasak. Beható vizsgálatot rendelt el arra nézve, hogy ezeket és más hasonló irányú füzeteket a nép között ki osztogatta és amennyiben a Batthyány Ervin gróf által

alapított iskola tanítója terjeszti, megállapítandó, hogy terjesztésük a gróf tudomásával és beleegyezésével, vagy talán éppen meghagyásából történt-e. A főszolgabírói jelentés utal továbbá arra is, hogy Tarczai Lajos tanító feladatát oktatása címén és ürügye alatt nemzetközi szocialista tanokat hirdeti, a népet földosztással biztatja és szatrájra tanítja. Ennek folytán a bizottság a vizsgálatot arra nézve is kiterjeszteni rendelte, hogy ki, mikor, kinek és mely helyiségekben tartott ily irányú előadást. A vizsgálat vezetésére Molnár Győza főszolgabíróval azzal utasította a bizottság, hogy a nép között forgó említett füzeteket továbbírt eljárás végett a királyi ügyész-éhez terjessze be. Az iskola megnyitásának megengedését illetőleg Bogdó község albeli kérelme érdemében, hogy az iskolával kapcsolatosan megindított szocialista üzemekre való tekintettel az iskola működése megakadályoztassék, az 1868. évi XXXVIII. törvények 16—19. szakaszokhoz megjelölt összes ügyiratok beérkezte után fog érdemleges határozatot hozni a bizottság.

Felolvas szerkesztő: **Ember Károly**

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

A nyitra-hrádeki kántortanítói állásra *november 16-ig* pályázatot hirdetik. Jövedelme a községtől és tandíj címén: 512 korona, 3 hold szántó, rét és erdő, 25 p. m. rozs és árpa, párhéz, stóla 160 kor., államsegély 134 kor., lakása: 2 padlózott szoba, 1 zárt konyha, 2 istálló. Tanítja az IV—VI. osztályt és az ismételőiskolát. Az iskolaszekre címzett kérvények *Fehérváry Kálmán* esperes, Hrádek per Vágújhely küldendők. 610 2—2

Korintnon tanítói állás. Javadalmazás: tisztességes lakás, kis házikert, 600 korona évi fizetés, 100 korona gazdasági iskoláért, 130 korona fűtésre, melyből a tanterem is fűtendő. Csak férfitanítók pályázhatnak. Tannyelv magyar-tót. Folyamodványok *nov. 15-ig* küldendők. Pébányai hivatal Lészéte (Nyitra m.). 648 1—1

A «Nepnevelő» folyó évi 41-ik számában hirdették ipolyszecsenyei kántortanítói állásra a pályázat *nov. 20-ig* meghosszabbították azzal, hogy az állásra orgonában jártas tanítónők is pályázhatnak. A kérvények *Székely Kálmán* iskolaszéki elnökhöz Ipolyszecsenyén, u. p. Hont-Nagyfalu küldendők. 656 1—1

A **nógrád-ludányi** róm. kath. kántortanítói állásra újabb pályázat hirdetik a *Nepnevelő* 38. számában foglalt feltételekkel. Határidő *november 19.*, választás 21. Az állás azonnal elfoglalandó. *Iskolaszék*. 659 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A cigeli (Nyitra m.) róm. kath. iskolaszék tanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma a községtől 600 kor., ismétlők oktatásáért 50 kor., korpótlék az államtól biztosítva, államsegély 800 koronáig kéretik. Természettan lakás házikerttel, elegendő tűzifa. Tannyelv tót-magyar. Személyes megjelenés előnyös. Kérvények f. év *nov. 19-ig* az iskolaszéki elnökhöz Szehedrázsra (u. p. Privigye) küldendők. Választás *nov. 20-án*. 662 1—1

Győri püspöki megye.

A feltoronnyi (Moson m.) róm. kath. magyar tannyelvi népiskolánál egy tanítói állásra pályázat hirdetik. Fizetése 800 korona havi részletekben, egy szoba a legszükségesebb bútorral. Szép és biztos mellékjövödelme számlálat. Köteleessége: egy fiúosztályt vezetni, a gazdasági ismételőiskolában a közismereti tárgyakat oktatni, az iskolás gyermekeket naponként templomba vezetni és ott rajuk felügyelni, a kántorságban segédkezni. Pályázók felszerelt kérvényeiket f. év *november hó 17-ig* a feltoronnyi róm. kath. iskolaszékhez címezve ft. *Böckler János* esp.-plébános úrnak küldjék be. Az állás f. évi november hó 23-án elfoglalandó. 654 1—1

Munkácsi egyházmegye.

Napkor gör. kath. énekléstanítóására pályázat hirdetik. Jövedelme: 26 kishold föld haszonélvezete, párhéz, stóla, 304 kor., államsegély, ötödéves korpótlék, két szoba, konyha és egyéb mellékhelyiségekből álló lakás, egy holdnyi kert. Az iskola fűtéséhez két olfa. Pályázati határidő *nov. 19.* délután 3 óra, mikor is a választás leendő. Személyes megjelenés kívántatik. *Jeles Gyula* gör. kath. lelkész. 650 1—1

Nyitrai püspöki megye.

A **nemsovai** (Trenesen m.) róm. kath. népiskolánál azonnal elfoglalandó tanítónői állásra pályázat hirdetik. Fizetése: államsegély 740 kor., községtől 60 kor., lakbér 140 kor., kertiletmény 20 kor., tisztogatásra 20 kor., tanterem fűtésére 40 kor. Tannyelv magyar-tót. Kérvények alulírtokhoz *november 20-ig* küldendők. *Miklósy Rezső* plébános. 651 1—1

Pécsi egyházmegye.

A **regölyi** róm. kath. osztálytanítói állásra — előde Nagyváradra megválasztatván — pályázat hirdetik. Jövedelme 800 korona, havi előleges részletekben, bútorozott szoba, fűtés és tisztogatás. Kötelmei: 1—II. fiúoszt. és gazd. ism. oktatása s a kántorság minden ágában való segédkezés: ennéltoza kis és nagymisék, temetések s litániák önálló elővezése kívántatik. Pályázati határidő *november 20.* Kérvények *Herndl Vilmos* plébános-helyettes úrhoz küldendők. *Kovács Márton* tanító. 647 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

Szentsimoni (Gömör, állomás Ozd) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: szép lakás-körül évi átlagban államsegélyből 196 kor., tandíjból 140, telekéből 266, 6 ol tűzifa befuvároza 50, 1/2 ház-hely, I. oszt. szántóföld, rét, legelő 400, stóla 60 korona. Pályázók folyamodványukat szabályszerűen felszerelve alulírtokhoz terjesszék be. Választásra *november 11.* délelőtt 11 órára személyes megjelenés kívántatik. Dr. *Göbl Márton* plébános. 645 2—2

Harkácsi kántortanítószék újlag üresedésben. Fizetés: 1000 korona készpénz, egyéb járandóság 50 kor., stóla 200 kor. Rendes lakás, kert stb., 4 hold szántó. Orgonapróba november 28-án. Jó oklevélrel kívül még jó hang és a pedálos orgonálásban teljes jártasság kívántatik. Korpótlék államsegélyből. Csakis nős kántortanítók pályázhatnak. Kérvények *november 18-ig* beküldendők. Harkács (Gömör m.) *Hoffmann* plébános. 653 1—1

Divenyoroszli (Nógrád m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövedelme: 1200 korona, kétszobás lakás, fűtés és korpótlék biztosítva. Tannyelv magyar-tót. Választásra, *december 4.* délután 3 órára személyes megjelenés kívántatik. *Iskolaszék*. 649 1—1

Székesfehérvári egyházmegye.

Inota (Fehér m.) főkegyháznál róm. kath. kántortanítói állásra *november 21.* határnapal pályázat hirdetik. Javadalmazása különféle címeken 761 kor., 4 filler. Pályázni kívánók kellőképp felszerelt folyamodványukat főtisztelendő *Jankó Ede* területi esperes-tanfűgyelő úrhoz Isztimérrre november 20-ig terjesszék be, a pályázat napján Inotán személyesen jelenjenek meg. 661 1—1

Az eressii uradalomhoz tartozó **sinatelepi** róm. kath. uradalmi osztályos iskola tanítói állására *november 24-iki* határnapal pályázat hirdetik. Jövedelme: készpénz 320 kor., vizsgadíj címén az uradalom részéről 3150 kor., tandíj a pusztai családok részéről körülbelül 100 kor., 6 q buza a 15 kor. = 90 kor., 9 q rozs a 12 kor. = 96 kor., 4 q árpa a 11 K = 44 kor., 400 □ öl kert 10 kor., 1200 □ öl árpaföld 20 kor., egy darab tehen-tartás téli és nyári takarmányozással 100 kor., 2 öreg és 2 fiatal sertés legeltetés 16 kor., szabad fűtés 150 kor., szabad lakás 100 kor., korpótlék. A szűnő alatt az uradalomnál is van jövödelme kilátás. Képesített tanfűriak pályázhatnak. Szabályszerűen felszerelt kérvények méltóságos gróf *Wimpffen Siegfried* úrhoz intézve, az eressii uradalom Jóság-igaz-

gatószágához, Presibe küldendők. Az állás azonnal elfoglalandó. 657 1-2

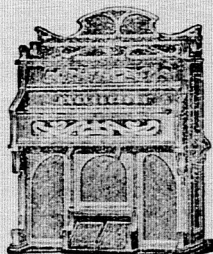
Hercegfalva. Egy oszlatyitanítói állásra pályázat hirdetik az elemi iskolánál. 680 korona fizetés 10 havi részletben. Lakás, fűtés. *Gebauer Izor*, iskolaszéki elnök. 658 1-1

Váci egyházmegye.

Az apostagi (Pest m.) róm. kath. kántortanítói állásra *nov. 20-ig* pályázat hirdetik. Jövedelme: Szabad lakás: 3 szoba, konyha, éleškamra, istálló, házikert, 14 katasztr. hold és 1495 □ öl szántóföld. Párber, vallásalapbóli illeték, osztásutés, tandíj, stóladíj, alapítványi misék. Gáll-féle alapítvány jövedelmei és egyéb föltételek az apostagi plébániái hivatalban megtudhatók. A pályázók a pályázati föltételek elfogadása után boesáttatnak a választásra november hó 23-án d. e., amelyre személyes megjelenés kérérik. Fölszerelt kérvények *nov. 20-ig Schláger Arpád*, kerületi tanfelügyelőhöz (Sóroksár Pest m.) küldendők. 641 2-2

Csömör község (a főváros tözomszedságában) róm. kath. népiskolájánál egy tanítói állás megüresedvén, pályázat hirdetik. Javadalma: 800 kor., melynek fele államsegély, 10 kor. kertilletmény, minden tanulójától 48 fillér tandíj és kétszobás tisztességes lakás. Fölvívatnak mindazok, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően fölszerelt okmányokat f. év *november hó 16-ig* főtiszt. *Kratochvíll József* plébános, iskolaszéki elnök urhoz beküldjék, mely napon a választás is meg fog ejtetni. Pályázhatnak ökl. tanítók és tanítónők. Az állás azonnal elfoglalandó. *Kerkasztner Jakab* kántortanító, iskolaszéki jegyző. 655 1-1

Jul. Heine. Zimmermann, Leipzig.
Üzletek: Sz. Pétervár, Moszkva, Riga, London.
Legjobb szerkezetű házi-, iskola-, koncert- és templom-harmoniumok gyára.

Egyedüli képv. Magyarorsz. részére

Ferdinand Hörl
Pozsony, Ventur-u. 24.

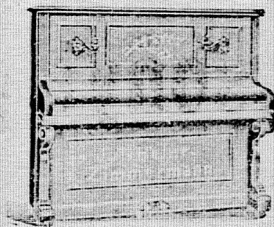
Kérjünk 3. számú árjegyzéket orgonaharmoniumokra.
Szállítás eredeti gyári áron.

629 2-2

A kitünően bevált s kiválóan szép dallamokra írt
Magyar Kántor temető-, búcsuzató- és miseének gyűjteményes könyv kapható, füzve 2, kötve 3 koronáért
Biczók kántornál, Torontáltordán.

579 6-10

Boldogult Csima István főkántor országszerte ismert, meretes kitünő összeállítású 250 válogatott : :
gyászmiseéneket : : :
tartalmazó énekkönyve mélyen leszállított áron (4 írt helyett 2 írt 50 kr.-ért) kapható az : : : elhunyt özvegyénél **Kiskunfélegyházán** : : :
635 3-5

JULIUS HEINR. ZIMMERMANN, LEIPZIG

Üzletek Szent Pétervár, Moszkva, Riga, London

Legjobb szerkezetű zongorák : : : és pianinók gyára : : : :

Egyedüli képviselő Magyarország részére

HÖRL NÁNDOR, POZSONY.

Ventur-utca 24. szám. 660-1

Kérjünk 4. számú árjegyzéket zongorák és pianinókról. Szállítás legnagyobb gonddal, eredeti gyári áron történik.

Előnyös fizetési föltételek.

Orgonaépítési műintézet.

RIEGER OTTÓ

villamos gépekkel berendezett cs. és kir. udv. orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

cs. és kir. udvari szállító, a Szentsír lovagja, a Ferenc József-rend lovagja.

A párisi s bécsi világiállításon kiténtetve.

(484-53)

Legolcsóbb árban és kedvező fizetési föltételek mellett kiváló tiszta legnagyobb csörend-szerű (pneumatikai) tartós, nemes hangú orgonákat szállít. 30 év óta 980 orgonát szállított. Mindennemű orgonajavításokat és hangolásokat a legmersekeltebb árban és lelkiismeretes pontossággal teljesít. — Orgona jókarban tartását mersekeltebb árba: elvállalja. Tervezetek és rajzok kivanatra díjmentesen.

Karácsonyi pásztorjátékok.

Előadásuk által a legalkalmasabbak arra, hogy úgy az intézetek, iskolák, valamint otthon a család körében a szent estét a leglélekemelőbbé avathassák. Ép azért, hogy azok jókor betaníthatók legyenek, fölhívjuk a főtisztelendő papság és tanítóság becses figyelmét a Szent-István-Társulat alanti kiadványaira.

Karácsonyi pásztorjátékok.

A bűnbánó fiú. Karácsonyi pásztorjáték két színben. Irta **Herzegh Péter.** (Népirat 214. sz.) Ara 10 fillér.

A bűn büntetése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta **Oppitz Sándor.** (Népirat 123. sz.) Ara 8 fillér.

A megkerült gyermek. Karácsonyi pásztorjáték öt részben. Irta és zenéjét szerzette **Szabó János.** (Népirat 219. sz.) Ara 24 fillér.

A megtalált bárány. Karácsonyi pásztorjáték. (Ifjúság Öröme V. kötet.) Ara 1 kor. 60 fillér.

Ami fönntart minket. Karácsonyi életkép az iparos világból. Három felvonásban. Kiválóan legényegyesületek használatára. Irta **Erdősi K.** Füzve 50 fillér.

Angyalszivek karácsonya. Karácsonyi kép. Irta **Erdősi Károly.** (Népirat 200. sz.) Ara 12 fillér.

A pogány megtérése. Karácsonyi játék három felvonásban. Irta **Oppitz Sándor.** (Népirat 124. sz.) Ara 6 fillér.

Apró szentek. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 192. szám.) Ara 12 fillér.

Békesség az embernek. Karácsonyi játék. Irta **Oppitz Sándor.** (Népirat 139. sz.) Ara 6 fillér.

Betlehem. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. Irta **Bartha István.** (Népirat 179. sz.) Ara 12 fillér.

Betlehemi bakter. Karácsonyi pásztorjáték négy részben. (Népirat 187. sz.) Ara 24 fillér.

Betlehemi asszonyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 190. sz.) Ara 8 fillér.

Egy karácsonyfej. Dramolett. Irta **Horváth Lipót** (Ifjúság könyvében.) Ara 2 korona.

Három királyok. Karácsonyi pásztorjáték. (Népirat 191. szám.) Ara 10 fillér.

Itt a Miklós. Pásztorjáték. (Népirat 189. sz.) Ara 8 fillér.

Jézus születése. Karácsonyi pásztorjáték. Irta **Mohl Adolf.** Masodik kiadás (Népirat 86.) Ara 10 fillér.

Karácsony. Színjáték három felvonásban. Irta **Bartha István.** Masodik kiadás. (Népirat 101. sz.) Ara 10 fillér.

Karácsonyest. Karácsonyi játék. (Népirat 188. sz.) Ara 8 fillér.

Karácsonyi színjátékok kiválóan katolikus legényegyesületek használatára. Irta **Erdősi Károly.** Füzve 80 fillér.

Két karácsonyest. Színmű. Irta **Maslaghy Ferenc** (Ifjúság öröme III. kötet.) Ara 1 kor. 60 fillér.

Pásztorjátékok. Ara télvászonközében 1 korona 40 fillér.

Pásztorjáték. Irta **Domonkos István.** (Népirat 215. sz.) Ara 20 fillér.

☛ Megrendelésnél elég a népiratoknál a folyó szám kiírása. ☛

==== A fentiek kaphatók: =====

a SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatalában:

Budapest. VIII.. Szentkirályi-utca 28.

könyvkereskedésében

Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2. sz.